

Les raons del no de Còrsega

Per molt pocs vots, Còrsega ha dit no a la reforma que volia ampliar la descentralització de l'administració de l'illa. Les raons de l'ajustada negativa són diverses, però qui n'ha sortit més malparat és el Govern francès i en menor mesura els independentistes, tot i que la consulta no els feia especialment feliços.

“**L**a pregunta que caldrà fer un dia als corsos és: voleu continuar essent francesos, sí o no?” Qui ha posat aquesta qüestió és el ministre de Transports francès, Gilles de Robien (del centre-dreta UDF), emprenyat per com de malament s'han fet les coses perquè el Govern hagi perdut el referèndum a Còrsega. 57.180 electors, un 50,98% dels corsos censats, van dir no a la reforma administrativa de l'illa, tot i que la majoria de líders polítics a Còrsega i sobretot a París (Jacques Chirac inclòs) advocaven pel sí. Els partidaris del no, funcionaris, *clanistes* i integristes del jacobinisme d'esquerra i dreta (lepenistes inclosos) no sols s'han erigit com a vencedors, per molt ajustat que hagi estat el resultat; han reivindicat l'èxit com un crit dels corsos contra la descentralització i les aspiracions dels independentistes.

Però fer aquesta lectura simplista duu directament a la incomprensió del fenomen. Les bones expectatives del sí van ser combatudes per un cúmul de despropòsits ben diversos. Començant per l'enrevessament de la pregunta: “Aprova les orientacions proposades per modificar l'organització institucional de Còrsega?”. A primer cop d'ull es veu que la qüestió no era precisament clara, com ha de ser en un referèndum. Ho han subratllat tant els nacionalistes corsos com els nacionalistes francesos, com ara De Robien, que, després de dir obertament la pregunta-*boutade* que ell i molts d'altres voldrien haver fet, es va apressar a dir que “el 95% dirien que sí.”

La complicació de la pregunta, però, no és l'únic motiu del resultat negatiu. Hi ha també la força dels clans, als quals l'*status quo* els permet mantenir la seva influència en l'administració. Un altre

motiu ha estat el pes de la classe funcional, que no és poc, ja que un de cada tres corsos que treballen ho fa a l'administració. Aquests mantenen a tot l'estat francès un pols amb el Govern del primer ministre, Jean-Pierre Raffarin, contra la retallada de les pensions i a Còrsega haurien aprofitat el referèndum per fer un gest de rebuig al Govern de la República. Com va dir el president de l'Assemblea de Còrsega, José Rossi (de la dretana UMP), “han estat Bastia i Ajaccio [les principals ciutats de l'illa] els que han marcat la diferència i potser els funcionaris que han tingut por de treballar a la gran casa corsa”. Per contra, el sí ha triomfat en ciutats mitjanes, i amb forta presència independentista, com Corti, Porto-Vecchio o Calvi. En total, 54.990 sufragis, un 49,02% del cens. És a dir, que ha perdut per 2.190 vots.

Altres entrebancs al sí van ser la insistència del ministre de l'Interior, Nicolas Sarkozy. Aquest va jugar a fons a favor de la reforma, fent quadrar els seus coreligionaris de partit a l'illa, o almenys una part d'aquests. La premsa francesa ha atribuït aquesta obsessió de Sarkozy a les seves intencions electorals futures amb vista a París. Volia capitalitzar l'èxit del sí, i afegir-lo a altres èxits com el descens de la delinqüència a França. A alguns electors potser els ha molestat aquesta actitud oportunista de Sarkozy, i per això han dit no.

D'oportunista precisament es va titllar la detenció, dos dies abans del referèndum, d'Yvan Colonna, acusat de ser qui va disparar i matar el prefecte de Còrsega el 6 de febrer de 1998. Sarkozy va aparèixer eufòric en conferència de premsa per anunciar la detenció de “l'assassí del prefecte Erignac”, oblidant així (i per segon cop en poc temps) tota

presumpció d'innocència, com li va haver de recordar el mateix president francès, Jacques Chirac: "La presumpció d'innocència i el seu corollari, el secret de sumari, han de ser, en qualsevol circumstància, escrupolosament respectats, i deploro que no sempre sigui així."

Aquesta detenció, sense cap connexió amb el referèndum segons Sarkozy, va arribar en un moment en què les forces del no estaven explotant com a primer argument de la seva campanya que el nou estatut era un regal als nacionalistes corsos i als grups armats amb qui comparteixen objectius. La hipòtesi, doncs, seria que la detenció es va fer per contrarestar les pors dels esperits més profrancescos i demostrar-los que el mateix Sarkozy, que advocava pel sí, assegurava que el pes de l'estat es continuaria mantenint igual a l'illa. L'efecte, però, sembla que ha estat el contrari.

L'efecte Colonna. Després de veure la conferència de premsa de la detenció d'Yvan Colonna, part de l'electorat nacionalista cors hauria preferit quedar-se a casa i optar per l'abstenció. La decisió va ser fàcil si es té en compte que els líders polítics nacionalistes corsos havien fet una tímida campanya, recordant en tot moment que aquell no era el seu estatut, sinó "un petit pas" cap a la independència. L'únic avantatge que veien els nacionalistes en el nou estatut era la pèrdua de poder dels clans, molt lligats al funcionariat, i un sistema proporcional que els assegurava més representativitat a l'Assemblea corsa. Com ha dit el portaveu de Corsica Nazione, Jean-Guy Talamoni, "si a París haguessin volgut que el no guanyés, no ho haurien fet millor". I va aprofitar per recordar les paraules de Chirac del 27 de juny, quan va dir que votar sí era la "millor manera" dels corsos d'afirmar el seu lligam amb França i amb la república. Així, l'abstenció no ha estat pas poca, un 39,48%, quan en els darrers comicis presidencials, en segona volta, es va arribar al 32% d'abstenció, i en les darreres legislatives aquesta xifra va ser del 34%.

A la vila de Colonna, Carghese, on normalment voten cap a la dreta, el sí va guanyar per 56,49%. Allí totes les càme-

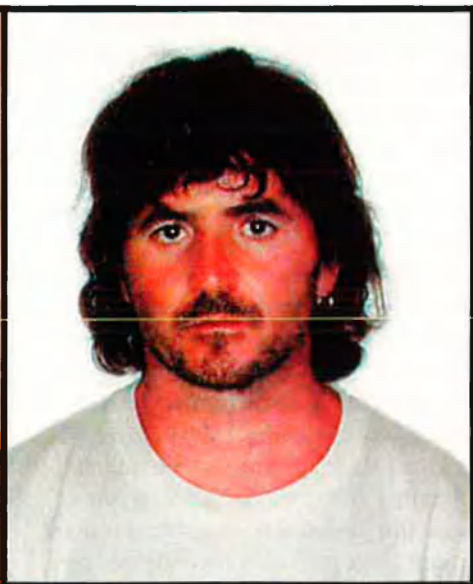
El referèndum per la reforma administrativa de Còrsega es va celebrar el passat 6 de juliol, i la victòria va ser per poc més de dos mil vots en contra de la proposta.

res van buscar la imatge del dia, el moment en què el pare del detingut, Jean-Hugues Colonna, de 62 anys, anava a votar. I votà sí, concretament. Es dona el cas que el pare és un dirigent socialista, escollit regidor de Niça el 1977, i diputat del departament dels Alps Marítims el 1981. A més, va ser cap de missió, una mena de director general, del ministeri de l'Interior als anys 80. Colonna pare, precisament, va ser citat a declarar el 2 de juliol en el judici que se segueix contra els vuit presumptes membres de l'escamot que va matar al prefecte Erignac, i que es fa separat del que farà seure a la banqueta dels acusats Yvan Colonna d'aquí a dos anys. El seu pare, així com els germans i l'excompanya, també citats al judici, van respondre a tota pregunta amb un "no tinc res per declarar". A més, el pare es va refermar en la innocència del seu fill.

El mateix Colonna fill ha dit que és innocent i que ell no va participar en la mort d'Erignac. De fet els altres vuit acusats, quatre dels quals han reconegut haver format part de l'escamot que matà Erignac, en les seves declaracions han negat la participació de Colonna en els fets. Per a exasperació del jutge, aquests

quatre acusats que han reconegut formar part de l'escamot s'hi han referit en tot moment com un "acte col·lectiu", negant-se a dir quina jerarquia hi havia i qui va fer exactament què. Com va dir un d'ells, Pierre Alessandri: "Rebutgem entrar en el repartiment de papers, reivindicuem i assumim un acte col·lectiu en tota la seva globalitat, de la decisió a l'acompliment."

Aquest judici, que va començar el 2 de juny i va acabar divendres passat, dia 11, ha estat molt seguit per la comunitat corsa, especialment els sectors nacionalistes. En el seu moment partits com Corsica Nazione ja van condemnar l'assassinat, però, com fan tradicionalment en casos similars, no els seus autors. De fet, en la comunitat independentista corsa l'assassinat d'Erignac va ser molt mal vist, i ja aleshores es va atribuir a un grup dissident del Front d'Alliberament Nacional Cors (FLNC), que volia fer un gran cop per commoure la societat corsa. Tot i això, els partits nacionalistes corsos, tots, han fet del judici un cas contra el poble cors. Talamoni va pujar a la banqueta dels testimonis de la defensa el dia 3 de juliol per dir: "Amb una condemna implacable l'afer quedaria resolt. Hom tindria la

JORDI PLAN / EFE

A l'esquerra, Jean-Guy Talamoni, el portaveu de Corsica Nazionale. A la dreta, Yvan Colonna, acusat de ser qui va causar la mort del prefecte de Còrsega, Claude Erignac, el 6 de febrer de 1998. Colonna va ser detingut "casualment" el 4 de juliol, dos dies abans del referèndum de Còrsega.

consciència tranquil·la. Però no! Això seria ineficax políticament i catastròfic per a les relacions futures entre Còrsega i París." Talamoni va recordar també: "Jo em sento una mica dins aquesta banqueta on són els acusats i ho accepto. Però també hi haurien de ser els diputats i regidors clanistes i els responsables parisencs que han avalat totes les ineptituds dels diputats i regidors clanistes."

En el cas concret de Colonna, també ha despertat molta expectació la seva detenció, no sols al seu poble, Cargese, on és quasi un heroi i és normal veure cotxes amb adhesius que duen missatges de suport com "*Gloria a te Yvan*". S'hi afegeix el fet que les proves de què fins ara disposa el fiscal són molt poques: coneixia els altres acusats, va fugir quan els van detenir i des del mòbil del seu germà es van registrar diverses comunicacions amb dos dels acusats l'endemà de l'assassinat d'Erignac. Res més, ni empremtes a l'arma del crim.

Ara caldrà veure com reaccionen els corsos a les condemnes als primers vuit acusats per la mort del prefecte Erignac.

Carnet d'identitat cors. Tant el cas Colonna com el recent referèndum arriben en un moment en què els independentistes corsos han plantejat una via pròpia per aconseguir els seus objectius amb el seu propi *tempo*. És també per

això que l'Estatut Raffarin no els feia gaire gràcia. La tardor de l'any passat la majoria de grups i partits nacionalistes corsos (tots menys els autonomistes del

La detenció d'Yvan Colonna, exactament dos dies abans del referèndum, va tenir un efecte devastador entre els sectors nacionalistes

Partit de la Nació Corsa) van presentar la iniciativa de la Consulta Naziunale. Es tracta d'elaborar un cens per a un futur referèndum d'autodeterminació que po-

sa com a condició per participar-hi voler tenir la nacionalitat corsa i ser més gran de disset anys. Per obtenir aquesta nacionalitat cal haver nascut a Còrsega, o bé tenir com a mínim un dels pares que pugui tenir la nacionalitat corsa, o bé ser casat o viure en parella amb algú que pugui obtenir la nacionalitat corsa, o bé viure deu anys seguits a Còrsega. Aquesta nacionalitat, que no implica perdre altres nacionalitats que pugui tenir qui la sol·licita, es concreta en un carnet d'identitat, amb codi de barres i cinta magnètica, els primers dels quals van ser lliurats el passat 14 de maig.

L'objectiu dels promotors de Consulta Naziunale és que, quan s'hagin lliurat 20.000 carnets (un 10% del cens cors), escolliran un govern provisional que funcioni de manera paral·lela a l'administració legal. Aquesta Consulta Naziunale vol ser una versió actualitzada de la institució que va fundar amb el mateix nom l'heroi nacional Pascal Paoli el 1755. Mentre això no arriba, l'objectiu immediat són les eleccions a l'Assemblea de Còrsega de l'any que ve, on els independentistes volen passar de ser el segon partit més votat a ser el primer, en un mapa electoral molt fragmentat i amb sondejos que no els marquen un camí fàcil.

Oriol Cortacans